

„Wsparcie na wdrażanie operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność” dla operacji polegających na podejmowaniu i rozwijaniu działalności gospodarczej

Paweł Antoniewicz

Pieszycy, 27.03.2018r.

Zakres wsparcia

(rozporządzenie w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach poddziałania „Wsparcie na wdrażanie operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność objętego PROW na lata 2014 – 2020)

Kto może ubiegać się o pomoc

O pomoc może ubiegać się podmiot będący:

- osobą fizyczną, jeżeli:
- jest obywatelem państwa członkowskiego Unii Europejskiej,
- jest pełnoletnia,
- ma miejsce zamieszkania na obszarze wiejskim objętym LSR - w przypadku gdy osoba fizyczna nie wykonuje działalności gospodarczej
- miejsce oznaczone adresem, pod którym wykonuje działalność gospodarczą, wpisanym do Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej, znajduje się na obszarze wiejskim objętym LSR - w przypadku gdy osoba fizyczna wykonuje działalność gospodarczą,

Kto może ubiegać się o pomoc

O pomoc może ubiegać się podmiot będący:

- osobą prawną, z wyłączeniem województwa, jeżeli siedziba tej osoby lub jej oddziału znajduje się na obszarze wiejskim objętym LSR, albo
- jednostką organizacyjną nieposiadającą osobowości prawnej, której ustawa przyznaje zdolność prawną, jeżeli siedziba tej jednostki lub jej oddziału znajduje się na obszarze wiejskim objętym LSR.

Forma pomocy

Forma wsparcia:

- Pomoc ma formę refundacji części lub całości kosztów kwalifikowalnych – rozwijanie do 70% kosztów kwalifikowalnych,
- Pozostałe operacje 100%,
- W przypadku operacji polegających na rozpoczęciu prowadzenia działalności gospodarczej pomoc ma formę płatności zryczałtowanej (*premi*) – 100% kosztów kwalifikowalnych.
- Pomoc ma charakter pomocy de minimis.

Limity pomocy

Limit na operację i beneficjenta:

- rozwijanie działalności gospodarczej i inne zakresy w wyjątkiem inkubatora i rozpoczynania działalności gospodarczej: 300 tys. zł
- rozpoczęcie działalności gospodarczej: 100 tys. zł

Podejmowanie działalności gospodarczej

1. Pomoc na operację jest przyznawana, jeżeli:

1) podmiot ubiegający się o jej przyznanie:

a) nie podlega ubezpieczeniu społecznemu rolników z mocy ustawy i w pełnym zakresie, chyba że podejmuje działalność gospodarczą jako produkcja artykułów spożywczych lub produkcja napojów,

b) w okresie 2 lat poprzedzających dzień złożenia wniosku o przyznanie tej pomocy nie wykonywał działalności gospodarczej, do której stosuje się przepisy ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej, w szczególności nie był wpisany do Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej - i nie została mu dotychczas przyznana pomoc na operację w tym zakresie;

Podejmowanie działalności gospodarczej

2) operacja zakłada podjęcie we własnym imieniu działalności gospodarczej, do której stosuje się przepisy ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej, i jej wykonywanie do dnia, w którym upłynie 2 lata od dnia wypłaty płatności końcowej, oraz:

- a) zgłoszenie podmiotu ubiegającego się o przyznanie pomocy do ubezpieczenia emerytalnego, ubezpieczeń rentowych i ubezpieczenia wypadkowego na podstawie przepisów o systemie ubezpieczeń społecznych z tytułu wykonywania tej działalności i podleganie tym ubezpieczeniom do dnia, w którym upłynie 2 lata od dnia wypłaty płatności końcowej, lub
- b) utworzenie co najmniej jednego miejsca pracy w przeliczeniu na pełne etaty średnioroczne, gdy jest to uzasadnione zakresem realizacji operacji, zatrudnienie osoby, dla której zostanie utworzone to miejsce pracy, na podstawie umowy o pracę, a także utrzymanie utworzonych miejsc pracy do dnia, w którym upłynie 2 lata od dnia wypłaty płatności końcowej;

Podejmowanie działalności gospodarczej

3) koszty planowane do poniesienia w ramach operacji:

a) mieszczą się w zakresie kosztów, o których mowa w § 17 ust. 1,

b) nie są kosztami inwestycji polegającej na budowie albo przebudowie liniowych obiektów budowlanych w części dotyczącej realizacji odcinków zlokalizowanych poza obszarem wiejskim objętym LSR;

4) biznesplan jest racjonalny i uzasadniony zakresem operacji, w szczególności, jeżeli suma kosztów planowanych do poniesienia w ramach tej operacji, ustalona z uwzględnieniem wartości rynkowej tych kosztów, jest nie niższa niż 70% kwoty, jaką można przyznać na tę operację.

Rozwijanie działalności gospodarczej

1. Pomoc na operację jest przyznawana, jeżeli:

1) podmiot ubiegający się o jej przyznanie w okresie 3 lat poprzedzających dzień złożenia wniosku o przyznanie pomocy wykonywał łącznie co najmniej przez 365 dni działalność gospodarczą, do której stosuje się przepisy ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej, oraz nadal wykonuje tę działalność;

2) operacja zakłada:

a) utworzenie co najmniej jednego miejsca pracy w przeliczeniu na pełne etaty średnioroczne i jest to uzasadnione zakresem realizacji operacji, a osoba, dla której zostanie utworzone to miejsce pracy, zostanie zatrudniona na podstawie umowy o pracę lub spółdzielczej umowy o pracę,

b) utrzymanie miejsc pracy, w tym miejsc pracy, które zostaną utworzone w ramach realizacji operacji, do dnia, w którym upłyną 3 lata od dnia wypłaty płatności końcowej;

Rozwijanie działalności gospodarczej

3) podmiotowi ubiegającemu się o jej przyznanie nie została dotychczas przyznana pomoc na operację w zakresie podejmowania albo upłynęło co najmniej 2 lata od dnia przyznania temu podmiotowi pomocy na operację w zakresie podejmowania;

2. Przepisu ust. 1 pkt 2 nie stosuje się w przypadku, gdy suma kwot pomocy przyznanej jednemu podmiotowi na dotychczas realizowane operacje oraz kwoty pomocy, o której przyznanie podmiot ten ubiega się za realizację danej operacji, nie przekracza 25 tys. złotych.

3. Utworzenie miejsca pracy w wyniku realizacji danej operacji nie może być uznane za spełnienie warunku, o którym mowa w ust. 1 pkt 2, w odniesieniu do innej operacji.

Koszty kwalifikowane

Koszty które są uzasadnione zakresem operacji, niezbędne do osiągnięcia jej celu oraz racjonalne i obejmują koszty:

1) ogólne, o których mowa w art. 45 ust. 2 lit. c rozporządzenia nr 1305/2013 (*tj. związane z kosztami budowy, nabycia, włącznie z leasingiem lub modernizacji nieruchomości, lub kosztami zakupu lub leasingu nowych maszyn i wyposażenia do wartości rynkowej majątku*), takie jak:

- honoraria architektów, inżynierów, opłaty za konsultacje, opłaty za doradztwo w zakresie zrównoważenia środowiskowego i gospodarczego, w tym studia wykonalności;

Przy ustalaniu wysokości pomocy koszty ogólne są uwzględniane w wysokości nieprzekraczającej 10% pozostałych kosztów kwalifikowalnych operacji.

2) zakupu robót budowlanych lub usług,

3) zakupu lub rozwoju oprogramowania komputerowego oraz zakupu patentów, licencji lub wynagrodzeń za przeniesienie autorskich praw majątkowych lub znaków towarowych,

Koszty kwalifikowane

- 4) najmu lub dzierżawy maszyn, wyposażenia lub nieruchomości,
- 5) zakupu nowych maszyn lub wyposażenia, a w przypadku operacji w zakresie zachowania dziedzictwa lokalnego – również używanych maszyn lub wyposażenia, stanowiących eksponaty,
- 6) zakupu nowych środków transportu, z wyłączeniem zakupu samochodów osobowych przeznaczonych do przewozu mniej niż 8 osób łącznie z kierowcą,

Przy ustalaniu wysokości pomocy koszty zakupu środków transportu są ustalane w wysokości nieprzekraczającej 30% pozostałych kosztów kwalifikowalnych operacji, pomniejszonych o koszty ogólne.

- 7) zakupu nowych rzeczy innych niż wymienione w pkt. 5) i 6), w tym materiałów,

Koszty kwalifikowane

- 8) wynagrodzenia i innych świadczeń, o których mowa w Kodeksie pracy, związanych z pracą pracowników beneficjenta, a także inne koszty ponoszone przez beneficjenta na podstawie odrębnych przepisów w związku z zatrudnieniem tych pracowników – w przypadku operacji w zakresie tworzenia lub rozwoju inkubatorów przetwórstwa lokalnego i wspierania współpracy między podmiotami wykonującymi działalność gospodarczą,
- 9) podatku od towarów i usług (VAT), zgodnie z art. 69 ust. 3 lit. c rozporządzenia nr 1303/2013 (*podatek od wartości dodanej (VAT), z wyjątkiem podatku którego nie można odzyskać na mocy prawodawstwa krajowego VAT*)
- Do kosztów kwalifikowalnych zalicza się także wartość wkładu rzeczowego, o którym mowa w art. 69 ust. 1 rozporządzenia nr 1303/2013.

Refundacja kosztów kwalifikowalnych

Koszty kwalifikowalne podlegają refundacji w pełnej wysokości, jeżeli zostały:

1) poniesione:

a) od dnia, w którym została zawarta umowa, a w przypadku kosztów ogólnych – od dnia 1 stycznia 2014 r.,

b) zgodnie z przepisami o zamówieniach publicznych, a gdy te przepisy nie mają zastosowania – w wyniku wyboru przez beneficjenta wykonawców poszczególnych zadań ujętych w zestawieniu rzeczowo-finansowym operacji z zachowaniem konkurencyjnego trybu ich wyboru określonego w umowie,

c) w formie rozliczenia pieniężnego, a w przypadku transakcji, której wartość, bez względu na liczbę wynikających z niej płatności, przekracza 1 tys. złotych – w formie rozliczenia bezgotówkowego;

2) uwzględnione w oddzielnym systemie rachunkowości albo do ich identyfikacji wykorzystano odpowiedni kod rachunkowy, o których mowa w art. 66 ust. 1 lit. c ppkt i rozporządzenia nr 1305/2013.

Wkład rzeczowy

Do kosztów kwalifikowalnych zalicza się także wartość wkładu rzeczowego, o którym mowa w art. 69 ust. 1 rozporządzenia nr 1303/2013.

Wkłady rzeczowe w formie robót budowlanych, towarów, usług, gruntów i nieruchomości, w przypadku których nie dokonano żadnych płatności w gotówce potwierdzonych fakturami lub dokumentami o równoważnej wartości dowodowej, mogą stanowić wydatki kwalifikowalne jeżeli:

- wydatki publiczne wypłacane na rzecz operacji obejmujące wkłady rzeczowe nie przekraczają łącznych wydatków kwalifikowanych, z wyłączeniem wkładów rzeczowych, na zakończenie operacji;
- wartość przypisana wkładom rzeczowym nie przekracza kosztów ogólnie przyjętych na danym rynku;
- wartość i dostarczenie wkładów rzeczowych mogą być poddane niezależnej ocenie i weryfikacji;

Wkład rzeczowy

- w przypadku udostępnienia gruntu lub nieruchomości można dokonać płatności w gotówce do celów umowy leasingu o nominalnej rocznej wartości nieprzekraczającej jednej jednostki waluty państwa członkowskiego.
- w przypadku wkładów rzeczowych w formie nieodpłatnej pracy wartość takiej pracy jest określana z uwzględnieniem zweryfikowanego czasu poświęconego na pracę i wysokości wynagrodzenia za pracę równoważną.
- wartość gruntu lub nieruchomości musi być poświadczana przez niezależnego, wykwalifikowanego eksperta lub należycie upoważniony organ urzędowy.
- wartość wkładu rzeczowego w formie nieodpłatnej pracy ustala się jako iloczyn liczby przepracowanych godzin oraz ilorazu przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej w drugim roku poprzedzającym rok, w którym złożono wniosek o przyznanie pomocy, i liczby 168.

Zasadność zakresu, racjonalność i konkurencyjność wydatków

Wydatek można uznać za kwalifikowalny jeżeli:

- jest niezbędny do realizacji operacji – wydatek, bez którego operacja nie mogłaby zostać zrealizowana w sposób przyjęty przez beneficjenta;
- jest racjonalny – wydatek musi odzwierciedlać optymalny pod względem ekonomicznym i technicznym sposób wdrożenia operacji;
- jest rzetelnie udokumentowany i możliwy do zweryfikowania – wydatek faktycznie poniesiony przez beneficjenta, potwierdzony przez niego za pomocą odpowiednich dokumentów;
- jest spójny z obowiązującymi przepisami – wymagana jest zgodność operacji z przepisami wspólnotowymi, postanowieniami umowy, a także przepisami krajowymi dotyczącymi operacji;
- jest ujęty na liście kosztów kwalifikowalnych.

Ocena racjonalności kosztów

- Ocena dotyczy sprawdzenia, czy koszty odzwierciedlają rzeczywiste, średnie oraz aktualne ceny robót, dostaw lub usług. Jeśli zawarte w *Szczegółowym opisie zadań planowane koszty różnią się* od wartości rynkowych – warto zamieścić uzasadnienie dla zakładanych wyższych lub niższych wartości.
- W celu określenia poziomu kosztów planowanych do poniesienia na realizację operacji można je odnieść do średnich cen towarów/usług o podobnej jakości/zakresie w danym rejonie (w dostępnych bazach cenowych, np. informatorach, katalogach, Internecie, czy też informacji uzyskanych z wywiadów telefonicznych z wytwórcami/dealerami itd.).
- Dodatkowym elementem podlegającym szczegółowej weryfikacji są mierniki rzeczowe (ilość / liczba) i parametry techniczne.

Racjonalność na etapie oceny wniosku o przyznanie pomocy

Ocena obejmuje m.in. sprawdzenie, czy planowany zakres rzeczowy operacji jest uzasadniony planowanymi do osiągnięcia efektami (celami i rezultatami), w szczególności czy:

- zakres rzeczowy operacji, standard, jakość planowanych do realizacji dostaw i usług są zasadne, tj. konieczne (niezbędne) do realizacji w związku z planowanymi do osiągnięcia celami i rezultatami;
- planowany zakres operacji jest wystarczający do uzyskania planowanych efektów;
- czy Wnioskodawca dysponuje niezbędnym zapleczem (np. technicznym) umożliwiającym zrealizowanie operacji;
- czy powierzchnia / kubatura obiektów, jest wystarczająca do realizacji operacji, przy uwzględnieniu posiadanego już zaplecza i jego stanu technicznego.

Warunki kwalifikowalności (1)

- W przypadku gdy operacja będzie realizowana w ramach wykonywania działalności gospodarczej w formie spółki cywilnej warunki powinny być spełnione przez wszystkich wspólników tej spółki.
- W przypadku gdy podmiot ubiegający się o przyznanie pomocy wykonuje działalność gospodarczą, do której stosuje się przepisy ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej, pomoc jest przyznawana, jeżeli podmiot ten prowadzi mikroprzedsiębiorstwo albo małe przedsiębiorstwo w rozumieniu przepisów rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznającego niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu.
- Pomoc jest przyznawana podmiotowi, któremu został nadany numer identyfikacyjny w trybie przepisów o krajowym systemie ewidencji producentów, ewidencji gospodarstw rolnych oraz ewidencji wniosków o przyznanie płatności. W przypadku, gdy operacja będzie realizowana w ramach wykonywania działalności gospodarczej w formie spółki cywilnej pomoc jest przyznawana, jeżeli numer identyfikacyjny został nadany spółce.

Warunki kwalifikowalności (2)

- inwestycje w ramach operacji będą realizowane na nieruchomości będącej własnością lub współwłasnością podmiotu ubiegającego się o przyznanie pomocy lub podmiot ten posiada udokumentowane prawo do dysponowania nieruchomością na cele określone we wniosku o przyznanie pomocy co najmniej przez okres realizacji operacji oraz okres podlegania zobowiązaniu do zapewnienia trwałości operacji zgodnie z art. 71 ust. 1 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013;
- operacja jest uzasadniona ekonomicznie i będzie realizowana zgodnie z biznesplanem;
  - Nie dotyczy operacji, która będzie realizowana wyłącznie w zakresie: wzmocnienia kapitału społecznego albo zachowania dziedzictwa lokalnego albo budowy lub przebudowy ogólnodostępnej i niekomercyjnej infrastruktury turystycznej lub rekreacyjnej, lub kulturalnej albo budowy lub przebudowy publicznych dróg gminnych lub powiatowych albo promowania obszaru objętego LSR, w tym produktów lub usług lokalnych.*
- minimalna całkowita wartość operacji wynosi nie mniej niż 50 tys. złotych;

Warunki kwalifikowalności (3)

- podmiot ubiegający się o wsparcie:
  - a) posiada doświadczenie w realizacji projektów o charakterze podobnym do operacji, którą zamierza realizować, lub
  - b) posiada zasoby odpowiednie do przedmiotu operacji, którą zamierza realizować, lub
  - c) posiada kwalifikacje odpowiednie do przedmiotu operacji, którą zamierza realizować, jeżeli jest osobą fizyczną, lub
  - d) wykonuje działalność odpowiednią do przedmiotu operacji, którą zamierza realizować; *(nie dotyczy operacji w zakresie podejmowania działalności gospodarczej).*
- realizacja operacji nie jest możliwa bez udziału środków publicznych.
- została wydana ostateczna decyzja o środowiskowych uwarunkowaniach, jeżeli jej wydanie jest wymagane przepisami odrębnymi *(nie dotyczy operacji w zakresie podejmowania działalności gospodarczej).*

Lokalne kryteria wyboru

Podjmowanie działalności gospodarczej

MAX. liczba punktów: **40/ MIN.** liczba punktów aby
operacja została wybrana: 20

Lokalne kryteria wyboru		Wyjaśnienie do kryterium
Nazwa kryterium	Punktacja	
OPARCIE OPERACJI NA LOKALNYCH WARTOŚCIACH I ZASOBACH	4 0	<p>Preferuje operacje, które zachowują i bazują na lokalnym potencjale kulturowym, historycznym lub przyrodniczym – realizacja projektu bazuje lub służy zachowaniu przynajmniej dwóch rodzajów zasobów – Kryterium weryfikowane na podstawie informacji zawartej w załączniku: „Opis „projektu” pod kątem spełniania lokalnych kryteriów wyboru operacji zapisanych w LSR” oraz na podstawie informacji zawartych we wniosku i załącznikach, mające odzwierciedlenie w kosztach</p> <p>4 pkt. - kryterium w pełni spełnione 0 pkt. - kryterium niespełnione</p>

Lokalne kryteria wyboru		Wyjaśnienie do kryterium
Nazwa kryterium	Punktacja	
ZASTOSOWANIE ROZWIĄZAŃ SPRZYJAJĄCYCH OCHRONIE ŚRODOWISKA LUB PRZECIWDZIAŁANIU ZMIANOM KLIMATU	4 0	<p>Preferuje operacje, które podczas realizacji stosują rozwiązania sprzyjające ochronie środowiska lub klimatu, tj. np. zastosowanie bardziej ekologicznych materiałów lub technologii, operacje przybliżające ich uczestnikom lub odbiorcom tematykę ochrony środowiska (w tym lokalnych zasobów) czy przeciwdziałanie zmianom klimatu. – Kryterium weryfikowane na podstawie informacji zawartej</p> <p>w załączniku: „Opis „projektu” pod kątem spełniania lokalnych kryteriów wyboru operacji zapisanych w LSR” oraz na podstawie informacji zawartych we wniosku i załącznikach. Punkty zostaną przyznane, jeżeli wnioskodawca uwzględnił w budżecie poniesienie kosztów związanych z zastosowaniem takich rozwiązań.</p> <p>4 pkt. - kryterium w pełni spełnione 0 pkt. - kryterium niespełnione</p>

Lokalne kryteria wyboru		Wyjaśnienie do kryterium
Nazwa kryterium	Punktacja	
<p>OPERACJA BĘDZIE REALIZOWANA PRZEZ OSOBĘ LUB TWORZY MIEJSCE PRACY DLA OSÓB ZE WSKAZANYCH W LSR GRUP DEFAWORYZOWANYCH</p>	<p>3</p> <p>0</p>	<p>Preferuje operacje realizowane przez przedstawicieli z grup defaworyzowanych, lub przewiduje dla nich utworzenie miejsc pracy realizujących wskaźniki realizacji celu.</p> <p>(Do grupy defaworyzowanej wg LSR zaliczamy: Osoby bezrobotne, Osoby do 25 roku życia - osoby młode wkraczające na rynek pracy/ Osoby pow. 50 roku życia/ Osoby korzystające z pomocy społecznej z powodu ubóstwa)</p> <p>Kryterium weryfikowane na podstawie informacji zawartej w załączniku: „Opis „projektu” pod kątem spełniania lokalnych kryteriów wyboru operacji zapisanych w LSR” oraz na podstawie informacji zawartych we wniosku i załącznikach.</p> <p>3 pkt. - kryterium spełnione / 0 pkt. - kryterium niespełnione</p>

Lokalne kryteria wyboru		Wyjaśnienie do kryterium
Nazwa kryterium	Punktacja	
URUCHAMIANA DZIAŁALNOŚĆ SPEŁNIA WARUNKI INNOWACYJNOŚCI	3 0	<p>Preferowane będą operacje innowacyjne tj. zgodne z definicją innowacyjności zawartą w procedurze wyboru operacji: <i>„Innowacja to wdrożenie nowego lub istotnie ulepszanego produktu (wyrobu lub usługi), nowego lub istotnie ulepszanego procesu, zastosowanie nowej technologii lub nowego sposobu wykorzystania lub zmobilizowania istniejących lokalnych zasobów przyrodniczych, historycznych, kulturowych czy społecznych na obszarze LGD „Partnerstwo Sowiogórskie”.</i></p> <p>Kryterium weryfikowane na podstawie informacji zawartej w załączniku: „Opis „projektu” pod kątem spełniania lokalnych kryteriów wyboru operacji zapisanych w LSR” oraz na podstawie informacji zawartych we wniosku i załącznikach, mające odzwierciedlenie w kosztach</p> <p>3 pkt. - kryterium spełnione – innowacyjność logicznie uzasadniona</p> <p>0 pkt. - kryterium nie spełnione</p>

Lokalne kryteria wyboru		Wyjaśnienie do kryterium
Nazwa kryterium	Punktacja	
<p>URUCHAMIANA DZIAŁALNOŚĆ JEST ZWIĄZANA Z OBSŁUGĄ RUCHU TURYSTYCZNEGO LUB PRZETWÓRSTWEM PRODUKTÓW LOKALNYCH NA OBSZARZE LGD PARTNERSTWO SOWIOGÓRSKIE</p>	<p>5 0</p>	<p>Preferuje operacje, które w ramach podejmowanej działalności gospodarczej uwzględniają ścisłe powiązanie z obsługą ruchu turystycznego lub przetwórstwem produktów lokalnych na obszarze LGD „Partnerstwa Sowiogórskiego” oraz mają odzwierciedlenie w kosztach</p> <p>– Kryterium weryfikowane na podstawie informacji zawartej w załączniku: „Opis „projektu” pod kątem spełniania lokalnych kryteriów wyboru operacji zapisanych w LSR” oraz na podstawie informacji zawartych we wniosku i załącznikach.</p> <p>5 pkt. - kryterium spełnione 0 pkt. - kryterium niespełnione</p>

Lokalne kryteria wyboru		Wyjaśnienie do kryterium
Nazwa kryterium	Punktacja	
<p>WNIOSKODAWCA ZOBOWIĄDUJE SIĘ DO ROZPROPAGOWANIA ŹRÓDŁA FINANSOWANIA OPERACJI, W SZCZEGÓLNOŚCI DO ZAMIESZCZENIA LOGOTYPU LGD ORAZ INNYCH ZGODNIE Z KSIĘGĄ WIZUALIZACJI WE WSZYSTKICH MATERIAŁACH POWSTAJĄCYCH W WYNIKU REALIZACJI PROJEKTU (WYDAWNICTWA, OZNAKOWANIE TABLICAMI INFORMACYJNYMI ITP.)</p>	<p>4</p> <p>0</p>	<p>Preferuje operacje zakładające promowanie obszaru LGD poprzez zamieszczanie poza obowiązkowymi logotypami propagującymi źródła finansowania również logotypu LGD „Partnerstwo Sowiogórskie”</p> <p>– Kryterium weryfikowane na podstawie informacji zawartej w załączniku: „Opis „projektu” pod kątem spełniania lokalnych kryteriów wyboru operacji zapisanych w LSR” oraz na podstawie informacji zawartych we wniosku i załącznikach, mające odzwierciedlenie w kosztach</p> <p>4 pkt. - kryterium spełnione</p> <p>0 pkt. - kryterium niespełnione</p>

Lokalne kryteria wyboru		Wyjaśnienie do kryterium
Nazwa kryterium	Punktacja	
OPERACJA PRZYCZYNIA SIĘ BEZPOŚREDNIO DO ZWIĘKSZENIA ATRAKCYJNOŚCI TURYSTYCZNEJ OBSZARU LGD PARTNERSTWO SOWIOGÓRSKIE	5 0	<p>Preferuje operacje, które mają wpływ na przyczynienie się do zwiększenia atrakcyjności obszaru poprzez jego promocję (z wykorzystaniem marki Gór Sowich) i podejmowanie innych działań zachęcających turystów do odwiedzania regionu – korzystania z walorów, usług i innego rodzaju ofert dotyczących aktywnej i atrakcyjnej formy spędzania czasu. Projekt ma zaplanowane w budżecie środki służące do realizacji operacji.</p> <p>Kryterium weryfikowane na podstawie informacji zawartej w załączniku: „Opis „projektu” pod kątem spełniania lokalnych kryteriów wyboru operacji zapisanych w LSR” oraz na podstawie informacji zawartych we wniosku i załącznikach.</p> <p>5 pkt. - kryterium spełnione / 0 pkt. - kryterium nie spełnione</p>

Lokalne kryteria wyboru		Wyjaśnienie do kryterium
Nazwa kryterium	Punktacja	
<p>OPERACJA REALIZOWANA JEST PRZEZ WNIOSKODAWCĘ, KTÓRY KORZYSTAŁ Z BEZPŁATNEGO DORADZTWA BEZPOŚREDNIEGO NA ETAPIE PRZYGOTOWANIA WNIOSKU I SZKOLEŃ OFEROWANYCH PRZEZ LGD</p>	<p>4</p> <p>2</p> <p>0</p>	<p>Kryterium weryfikowane na podstawie informacji zawartej w załączniku: „Opis „projektu” pod kątem spełniania lokalnych kryteriów wyboru operacji zapisanych w LSR” oraz na podstawie informacji zawartych we wniosku i załącznikach, mające odzwierciedlenie w kosztach</p> <p>(kryterium uznane za spełnione jeżeli:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Szkolenie - fakt uczestniczenia w szkoleniu zostanie potwierdzony przez Biuro LGD poprzez potwierdzenie uczestnictwa osobistego - podpis na liście obecności ze szkolenia przeprowadzonego przed naborem z wnioskowanego zakresu operacji; • Doradztwo bezpośrednie – osobiste konsultacje przygotowanej pełnej dokumentacji planowanego do złożenia wniosku potwierdzone przez LGD na Karcie doradztwa (wymagana kopia karty doradztwa)) <p>4 pkt - wnioskodawca korzystał ze szkoleń i doradztwa na etapie przygotowania wniosku (praca z wnioskiem) / 2 pkt - wnioskodawca korzystał z doradztwa na etapie przygotowania wniosku (praca z wnioskiem) lub szkolenia</p> <p>0 pkt - wnioskodawca nie korzystał z żadnej ww. formy doradztwa oferowanej przez LGD</p>

Lokalne kryteria wyboru		Wyjaśnienie do kryterium
Nazwa kryterium	Punktacja	
WNIOSKODAWCA NA DZIEŃ ZŁOŻENIA WNIOSKU JEST ZAMELDOWANY NA OBSZRZE LGD „PARTNERSTWO SOWIOGÓRSKIE” POWYŻEJ 1 ROKU	4 0	<p>Preferuje operacje realizowane przez Wnioskodawców, którzy są zameldowani na obszarze LGD w dłuższym okresie czasu.</p> <p>Kryterium weryfikowane na podstawie informacji zawartej w załączniku: „Opis „projektu” pod kątem spełniania lokalnych kryteriów wyboru operacji zapisanych w LSR” oraz na podstawie informacji zawartych we wniosku i załącznikach.</p> <p>4 pkt. – kryterium spełnione 0 pkt. – kryterium niespełnione</p>

Lokalne kryteria wyboru		Wyjaśnienie do kryterium
Nazwa kryterium	Punktacja	
GOTOWOŚĆ DOKUMENTACYJNA OPERACJI DO REALIZACJI	4 0	<p>Preferuje operacje z kompletną dokumentacją dotyczącą zakresu realizacji operacji oraz spełniania LKW. Kryterium uznaje się za spełnione jeżeli Wnioskodawca na dzień złożenia Wniosku o przyznanie pomocy załączył do niego oraz do „Opis „projektu” pod kątem spełniania lokalnych kryteriów wyboru operacji zapisanych w LSR” wszystkie wymagane załączniki i nie został wezwany do złożenia uzupełnień w tym zakresie.</p> <p>Kryterium weryfikowane na podstawie zawartych informacji we wniosku i załącznikach.</p> <p>4 pkt. - kryterium spełnione 0 pkt. - kryterium nie spełnione</p>

Rozwijanie działalności gospodarczej

MAX. liczba punktów: **47/ MIN.** liczba punktów aby operacja
została wybrana: 24

Lokalne kryteria wyboru		Wyjaśnienie do kryterium
Nazwa kryterium	Punktacja	
OPARCIE OPERACJI NA LOKALNYCH WARTOŚCIACH I ZASOBACH	4 0	<p>Preferuje operacje, które zachowują i bazują na lokalnym potencjale kulturowym, historycznym lub przyrodniczym – realizacja projektu bazuje lub służy zachowaniu przynajmniej dwóch rodzajów zasobów.</p> <p>Kryterium weryfikowane na podstawie informacji zawartej w załączniku: „Opis „projektu” pod kątem spełniania lokalnych kryteriów wyboru operacji zapisanych w LSR” oraz na podstawie informacji zawartych we wniosku i załącznikach, mające odzwierciedlenie w kosztach</p> <p>4 pkt. - kryterium w pełni spełnione / 0 pkt. - kryterium niespełnione</p>

Lokalne kryteria wyboru		Wyjaśnienie do kryterium
Nazwa kryterium	Punktacja	
ZASTOSOWANIE ROZWIĄZAŃ SPRZYJAJĄCYCH OCHRONIE ŚRODOWISKA LUB PRZECIWDZIAŁANIU ZMIANOM KLIMATU	4 0	<p>Preferuje operacje, które podczas realizacji stosują rozwiązania sprzyjające ochronie środowiska lub klimatu, tj. np. zastosowanie bardziej ekologicznych materiałów lub technologii, operacje przybliżające ich uczestnikom lub odbiorcom tematykę ochrony środowiska (w tym lokalnych zasobów) czy przeciwdziałanie zmianom klimatu. Punkty zostaną przyznane, jeżeli wnioskodawca uwzględnił w budżecie poniesienie kosztów związanych z zastosowaniem takich rozwiązań.</p> <p>Kryterium weryfikowane na podstawie informacji zawartej w załączniku: „Opis „projektu” pod kątem spełniania lokalnych kryteriów wyboru operacji zapisanych w LSR” oraz na podstawie informacji zawartych we wniosku i załącznikach.</p> <p>4 pkt. - kryterium w pełni spełnione / 0 pkt. - kryterium niespełnione</p>

Lokalne kryteria wyboru		Wyjaśnienie do kryterium
Nazwa kryterium	Punktacja	
OPERACJA SPOWODUJE UTWORZENIE W PRZELICZENIU NA PEŁNE ETATY ŚREDNIOROCZNE A/ 2 I WIĘCEJ MIEJSC PRACY – B/ 1 MIEJSCA PRACY – C/ PRZYCZYNI SIĘ DO UTRZYMANIA ISTNIEJĄCEGO MIEJSCA PRACY –	5 3 0	<p>Preferuje operacje, które utworzą większą liczbę miejsc pracy</p> <p>Kryterium weryfikowane na podstawie informacji zawartej w załączniku: „Opis „projektu” pod kątem spełniania lokalnych kryteriów wyboru operacji zapisanych w LSR” oraz na podstawie informacji zawartych we wniosku i załącznikach.</p> <p>5 pkt. – tworzy 2 lub więcej miejsc pracy 3 pkt. – tworzy 1 miejsce pracy 0 pkt. – przyczyni się do utrzymania istniejącego miejsca pracy</p>

Lokalne kryteria wyboru		Wyjaśnienie do kryterium
Nazwa kryterium	Punktacja	
<p>UDZIAŁ W OPERACJI OSÓB Z GRUP DEFAWORYZOWA NYCH</p>	<p>3</p> <p>0</p>	<p>Preferuje operacje przewidujące utworzenie miejsca pracy dla osoby z grupy defaworyzowanej. (Do grupy defaworyzowanej wg LSR zaliczamy: Osoby bezrobotne, Osoby do 25 roku życia - osoby młode wkraczające na rynek pracy/ Osoby pow. 50 roku życia/ Osoby korzystające z pomocy społecznej z powodu ubóstwa)</p> <p>Kryterium weryfikowane na podstawie informacji zawartej w załączniku: „Opis „projektu” pod kątem spełniania lokalnych kryteriów wyboru operacji zapisanych w LSR” oraz na podstawie informacji zawartych we wniosku i załącznikach.</p> <p>3 pkt. - kryterium spełnione / 0 pkt. - kryterium niespełnione</p>

Lokalne kryteria wyboru		Wyjaśnienie do kryterium
Nazwa kryterium	Punktacja	
<p>URUCHAMIANA DZIAŁALNOŚĆ SPEŁNIA WARUNKI INNOWACYJNOŚCI</p>	<p>3 0</p>	<p>Preferowane będą operacje innowacyjne tj. zgodne z definicją innowacyjności zawartą w procedurze wyboru operacji: <i>„Innowacja to wdrożenie nowego lub istotnie ulepszanego produktu (wyrobu lub usługi), nowego lub istotnie ulepszanego procesu, zastosowanie nowej technologii lub nowego sposobu wykorzystania lub zmobilizowania istniejących lokalnych zasobów przyrodniczych, historycznych, kulturowych czy społecznych na obszarze LGD „Partnerstwo Sowiogórskie”.</i></p> <p>Kryterium weryfikowane na podstawie informacji zawartej w załączniku: „Opis „projektu” pod kątem spełniania lokalnych kryteriów wyboru operacji zapisanych w LSR” oraz na podstawie informacji zawartych we wniosku i załącznikach, mające odzwierciedlenie w kosztach</p> <p>3 pkt. - kryterium spełnione – innowacyjność logicznie uzasadniona</p> <p>0 pkt. - kryterium niespełnione</p>

Lokalne kryteria wyboru		Wyjaśnienie do kryterium
Nazwa kryterium	Punktacja	
<p>URUCHAMIANA DZIAŁALNOŚĆ JEST ZWIĄZANA Z OBSŁUGĄ RUCHU TURYSTYCZNEGO LUB PRZETWÓRSTWE M PRODUKTÓW LOKALNYCH NA OBSZARZE LGD PARTNERSTWO SOWIOGÓRSKIE</p>	<p>4 0</p>	<p>Preferuje operacje, które w ramach uruchamianej działalności gospodarczej uwzględniają ścisłe powiązanie w obsłudze ruchu turystycznego lub przetwórstwem produktów lokalnych na obszarze LGD „Partnerstwa Sowiogórskiego” oraz mają odzwierciedlenie w kosztach.</p> <p>Kryterium weryfikowane na podstawie informacji zawartej w załączniku: „Opis „projektu” pod kątem spełniania lokalnych kryteriów wyboru operacji zapisanych w LSR” oraz na podstawie informacji zawartych we wniosku i załącznikach.</p> <p>4 pkt. - kryterium spełnione 0 pkt. - kryterium niespełnione</p>

Lokalne kryteria wyboru		Wyjaśnienie do kryterium
Nazwa kryterium	Punktacja	
WNIOSKODAWCA ZOBOWIĄDUJE SIĘ DO ROZPROPAGOWANIA ŹRÓDŁA FINANSOWANIA OPERACJI, W SZCZEGÓLNOŚCI DO ZAMIESZCZENIA LOGOTYPU LGD ORAZ INNYCH ZGODNIE Z KSIĘGĄ WIZUALIZACJI WE WSZYSTKICH MATERIAŁACH POWSTAJĄCYCH W WYNIKU REALIZACJI PROJEKTU (WYDAWNICTWA, OZNAKOWANIE TABLICAMI INFORMACYJNYMI ITP.)	4 0	<p>Preferuje operacje zakładające promowanie obszaru LGD poprzez zamieszczanie poza obowiązkowymi logotypami propagującymi źródła finansowania również logotypu LGD „Partnerstwo Sowiogórskie”</p> <p>Kryterium weryfikowane na podstawie informacji zawartej w załączniku: „Opis „projektu” pod kątem spełniania lokalnych kryteriów wyboru operacji zapisanych w LSR” oraz na podstawie informacji zawartych we wniosku i załącznikach, mające odzwierciedlenie w kosztach</p> <p>4 pkt. - kryterium spełnione 0 pkt. -kryterium niespełnione</p>

Lokalne kryteria wyboru		Wyjaśnienie do kryterium
Nazwa kryterium	Punktacja	
OPERACJA PRZYCZYNIA SIĘ BEZPOŚREDNIO DO ZWIĘKSZENIA ATRAKCYJNOŚCI TURYSTYCZNEJ OBSZARU LGD PARTNERSTWO SOWIOGÓRSKIE	5 0	<p>Preferuje operacje, które mają wpływ na przyczynienie się do zwiększenia atrakcyjności obszaru poprzez jego promocję i podejmowanie innych działań zachęcających turystów do odwiedzania regionu – korzystania z walorów, usług i innego rodzaju ofert dotyczących aktywnej i atrakcyjnej formy spędzania czasu. Projekt ma zaplanowane w budżecie środki służące do realizacji operacji.</p> <p>Kryterium weryfikowane na podstawie informacji zawartej w załączniku: „Opis „projektu” pod kątem spełniania lokalnych kryteriów wyboru operacji zapisanych w LSR” oraz na podstawie informacji zawartych we wniosku i załącznikach.</p> <p>5 pkt. - kryterium spełnione 0 pkt. - kryterium niespełnione</p>

Lokalne kryteria wyboru		Wyjaśnienie do kryterium
Nazwa kryterium	Punktacja	
<p>OPERACJA REALIZOWANA JEST PRZEZ WNIOSKODAWCĘ, KTÓRY KORZYSTAŁ Z BEZPŁATNEGO DORADZTWA BEZPOŚREDNIEGO NA ETAPIE PRZYGOTOWANIA WNIOSKU I SZKOLEŃ OFEROWANYCH PRZEZ LGD</p>	<p>4 2 0</p>	<p>Kryterium weryfikowane na podstawie informacji zawartej w załączniku: „Opis „projektu” pod kątem spełniania lokalnych kryteriów wyboru operacji zapisanych w LSR” oraz na podstawie informacji zawartych we wniosku i załącznikach, mające odzwierciedlenie w kosztach (kryterium uznane za spełnione jeżeli:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Szkolenie - fakt uczestniczenia w szkoleniu zostanie potwierdzony przez Biuro LGD poprzez potwierdzenie uczestnictwa osobistego - podpis na liście obecności ze szkolenia przeprowadzonego przed naborem z wnioskowanego zakresu operacji; • Doradztwo bezpośrednie – osobiste konsultacje przygotowanej pełnej dokumentacji planowanego do złożenia wniosku potwierdzone przez LGD na Karcie doradztwa (wymagana kopia karty doradztwa)) 4 pkt - wnioskodawca korzystał ze szkoleń i doradztwa na etapie przygotowania wniosku (praca z wnioskiem) 2 pkt - wnioskodawca korzystał z doradztwa na etapie przygotowania wniosku (praca z wnioskiem) lub szkolenia 0 pkt - wnioskodawca nie korzystał z żadnej ww. formy doradztwa oferowanej przez LGD

Lokalne kryteria wyboru		Wyjaśnienie do kryterium
Nazwa kryterium	Punktacja	
POZIOM WKŁADU WŁASNEGO WNIOSKODAWCY JEST WYŻSZY NIŻ 35 %	<p style="text-align: center;">3</p> <p style="text-align: center;">2</p> <p style="text-align: center;">0</p>	<p>Preferuje operacje z większym wkładem własnym.</p> <p>Kryterium weryfikowane na podstawie informacji zawartej w załączniku: „Opis „projektu” pod kątem spełniania lokalnych kryteriów wyboru operacji zapisanych w LSR” oraz na podstawie informacji zawartych we wniosku i załącznikach.</p> <p>3 pkt. - kryterium spełnione – wkład własny pow. 40% wartości operacji</p> <p>2 pkt. - kryterium spełnione – wkład własny pow. 35% wartości operacji</p> <p>0 pkt. - kryterium niespełnione</p>

Lokalne kryteria wyboru		Wyjaśnienie do kryterium
Nazwa kryterium	Punktacja	
WNIOSKODAWCA NA DZIEŃ ZŁOŻENIA WNIOSKU PROWADZI DZIAŁALNOŚĆ NA OBSZRZE LGD „PARTNERSTWO SOWIOGÓRSKIE” POWYŻEJ 1 ROKU	4 0	<p>Preferuje operacje realizowane przez Wnioskodawców, którzy prowadzą działalność na obszarze LGD w dłuższym okresie czasu.</p> <p>Kryterium weryfikowane na podstawie informacji zawartej w załączniku: „Opis „projektu” pod kątem spełniania lokalnych kryteriów wyboru operacji zapisanych w LSR” oraz na podstawie informacji zawartych we wniosku i załącznikach.</p> <p style="text-align: center;">4 pkt. – kryterium spełnione 0 pkt. – kryterium niespełnione</p>

Lokalne kryteria wyboru		Wyjaśnienie do kryterium
Nazwa kryterium	Punktacja	
GOTOWOŚĆ DOKUMENTACYJNA OPERACJI DO REALIZACJI	4 0	<p>Preferuje operacje z kompletną dokumentacją dotyczącą zakresu realizacji operacji oraz spełniania LKW. Kryterium uznaje się za spełnione jeżeli Wnioskodawca na dzień złożenia Wniosku o przyznanie pomocy załączył do niego oraz do „Opis „projektu” pod kątem spełniania lokalnych kryteriów wyboru operacji zapisanych w LSR” wszystkie wymagane załączniki i nie został wezwany do złożenia uzupełnień w tym zakresie.</p> <p>Kryterium weryfikowane na podstawie zawartych informacji we wniosku i załącznikach.</p> <p>4 pkt. - kryterium spełnione 0 pkt. - kryterium nie spełnione</p>

Biznesplan

Jak ocenić pomysł na biznes?

- Wprowadzam całkowicie nowy produkt, którego jeszcze nikt nie produkował lub usługę, której jeszcze nikt nie wykonywał
- Zrobię coś lepiej, ulepszę istniejący produkt, lepiej wykonam dotychczas świadczone usługi
- Wykorzystam lukę na rynku – ilościową, jakościową, asortymentową
- Skopiuję pomysł, który sprawdził się na innym terenie, w innym środowisku

Dlaczego upadają firmy?

- Źle wybrana lokalizacji;
- Utrata płynności – wydanie zbyt dużych środków własnych. Niewłaściwe obliczenie kosztów uruchomienia firmy i spodziewanych dochodów;
- Brak umiejętności pozyskiwania środków na otwarcie czy rozwój firmy;
- Brak doświadczenia i fachowej wiedzy. Niechęć do uczenia się przez całe życie – rozwijanie wiedzy i umiejętności;

Dlaczego upadają firmy?

- Brak dyscypliny finansowej;
- Zbyt duże inwestycje, np. w wyposażenie;
- Zła gospodarka zapasami – niedobór lub nadmiar towarów na magazynie i związane z tym straty;
- Nadwyrażanie relacji: życie prywatne a zawodowe. Niewłaściwe planowanie czasu pracy;

Czym jest Biznesplan?

Jego głównym zadaniem jest ocena opłacalności przewidzianych przedsięwzięć gospodarczych *(w przypadku podziałania 19.2 ma potwierdzać ekonomiczne uzasadnienie operacji)*.

- BP jest jak **mapa drogowa** – wprowadza porządek do działania ograniczając ryzyko chaosu.
- BP nie gwarantuje, że w działalności naszej firmy nie pojawią się problemy, ale **przygotuje podmiot na przeciwdziałanie tym problemom**.
- BP jest nazywany **systemem wczesnego ostrzegania**, kierunkiem działania wprowadzającym porządek, zmniejszającym ryzyko niepowodzenia operacji.
- Każdy BP **jest indywidualnym pomysłem**, który zawiera elementy składowe uwzględniające potrzeby osób decydujących o danej firmie, a także realia otaczających firmę warunków i posiadanych/dostępnych środków działania.

Istota Biznesplanu

- Istotą BP jest sformułowanie zamierzeń na bliższą lub dalszą przyszłość firmy, z oszacowaniem środków pieniężnych własnych lub obcych oraz sposobów działania, aby zrealizować założone cele.
- W przypadku poddziałania 19.2 przyszłość firmy dotyczy okresu 2/3 lat od dokonania przez ARiMR płatności ostatecznej, w zależności od rodzaju wsparcia i podmiotu.
- BP ma wymiar strategiczny:
  - –z jednej strony sporządza się go dla potrzeb uzyskania wsparcia,
  - –z drugiej zaś –jest planem operatywnym (*zawiera charakterystykę obecnej/przyszłej działalności firmy oraz przedstawia obecne/przyszłe cele marketingowe, finansowe oraz ekonomiczne firmy*).
- Ten dualizm sprawia, że BP służy podejmowaniu decyzji zarówno strategicznych, jak i operacyjnych.
- Jest zatem tworzony w celach planistycznych, zarówno na wewnętrzne, jak i zewnętrzne potrzeby firmy.

Cel sporządzania Biznesplanu

- BP -**dokument formalny** (zestaw analiz i prognoz) potwierdzający w szczególności, iż operacja jest uzasadniona ekonomicznie.
- Na podstawie danych historycznych oraz diagnozy obecnej sytuacji lub przewidywania –**dokonujemy oceny** możliwości założenia i skutecznego funkcjonowania nowego / istniejącego przedsiębiorstwa i **zamieszczamy** projekcję celów operacji oraz prezentuje sposoby ich osiągnięcia.
- Ww. działaniach uwzględniamy wszelkiego rodzaju uwarunkowania m.in. natury finansowej, rynkowej, marketingowej, organizacyjnej, kadrowej i technologicznej, z którymi firma ma obecnie do czynienia oraz z którymi przyjdzie się jej zmierzyć w przyszłości.

Cechy Biznesplanu

- **Kompleksowość** –BP powinien poruszać wszystkie najistotniejsze aspekty, takie jak: sprzedaż, odbiorcy i dostawcy, koszty, nakłady, źródła finansowania, struktura organizacyjna, zatrudnienie i inne. Należy pamiętać o unikaniu powtórzeń.
- **Długofalowość** –BP obejmuje swoim zakresem kilka lat (zwykle od trzech do pięciu). Ze względu jednak na cel tworzenia BP może on dotyczyć także kilku lub kilkunastu miesięcy.
- **Adekwatność** –BP powinien być dostosowany pod względem formy i treści do celu, któremu służy, a także do wymagań oraz potrzeb jego odbiorcy. Umieszczenie informacji, jakich oczekuje adresat.
- **Czytelność** –BP musi być czytelny oraz posiadać przejrzyste wnioski. Bardzo istotne jest zachowanie odpowiedniej kolejności i spójności poruszanych zagadnień. Używanie zbyt specjalistycznego języka nie wpływa na lepszą czytelność dokumentu. Jeśli używa się języka fachowego, musi być zrozumiały.
- **Rzetelność założeń i wiarygodność danych** –najważniejsza zasada tworzenia BP. Wszystkie dane i informacje (prognozy i szacunki) powinny być prawdziwe i poparte odpowiednimi dowodami, faktycznymi analizami. Napotkanie przez oceniającego fałszywych i zakłamanych informacji może skutkować tym, że cały BP zostanie krytycznie oceniony.

Cechy Biznesplanu

- **Wariantowość** –zalecane jest umieszczanie w BP kilku sposobów realizacji określonych w nim celów.
- **Elastyczność** –BP powinien zostać przygotowany w taki sposób, aby możliwe było wprowadzania do niego korekt w trakcie realizacji operacji.
- **Uczestnictwo kadry kierowniczej** -dotyczy to BP przedsiębiorstwa działającego już na rynku. Niemożliwym jest całkowite jego wykonanie przez zewnętrznych konsultantów. Kadra kierownicza powinna określić cele oraz główne założenia.
- **Poufność** –BP zawiera szereg tajemnic przedsiębiorstwa, w związku z czym nie powinien być szeroko udostępniany. Dobrą praktyką jest składanie przez oceniających deklaracji poufności.

Cechy Biznesplanu

- Biznesplan pokazuje:
- gdzie jesteśmy (obrazuje przeszłość: co już zrobiliśmy i osiągnęliśmy, jakie umiejętności i kwalifikacje posiadamy, żeby wykorzystać je w prowadzeniu firmy oraz terażniejszość: badanie rynku, zdobywanie pozwoleń, rozmowy z dostawcami i odbiorcami towarów i usług);
- dokąd zmierzamy, jak chcemy tam dotrzeć i jaka jest opłacalność celów, które zamierzamy osiągnąć (obrazuje przyszłość: na co potrzebujemy pieniędzy, jak je wydamy, jaką mamy strategię działania i cele).

10 porad przygotowania Biznesplanu

- Bądź zwięzły;
- Przedstaw czynniki sukcesu;
- Bądź głównym autorem planu;
- Nie ukrywaj elementów ryzyka;
- Pisz zrozumiale dla wszystkich;
- Nie obiecuj korzyści „na wyrost”;
- Nadaj opracowaniu profesjonalną formę;
- Zwróć szczególną uwagę na streszczenie;
- Spraw aby opracowanie było zwarte i logiczne;
- Zasięgnij opinii (np. LGD) w sprawie twojego opracowania;

Dziękuję za uwagę!

Paweł Antoniewicz

kom. 508 801 850

e-mail p.antoniewicz@eko.org.pl
